

DBS - Fyzický pohled na data

Michal Valenta

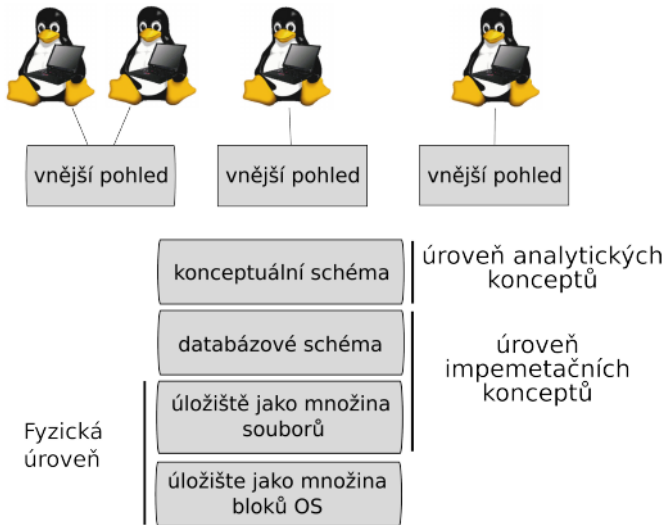
Katedra softwarového inženýrství FIT
České vysoké učení technické v Praze
©Michal Valenta, 2010

BI-DBS, ZS 2010/11

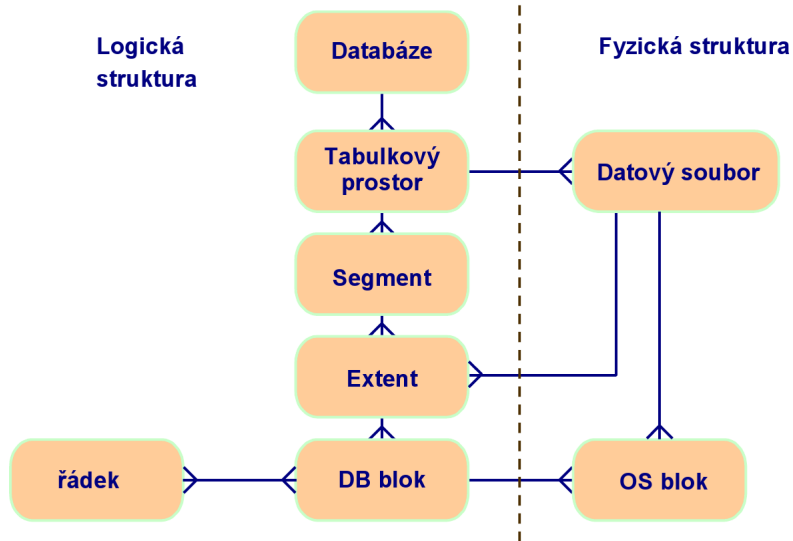
<https://edux.fit.cvut.cz/courses/BI-DBS/>

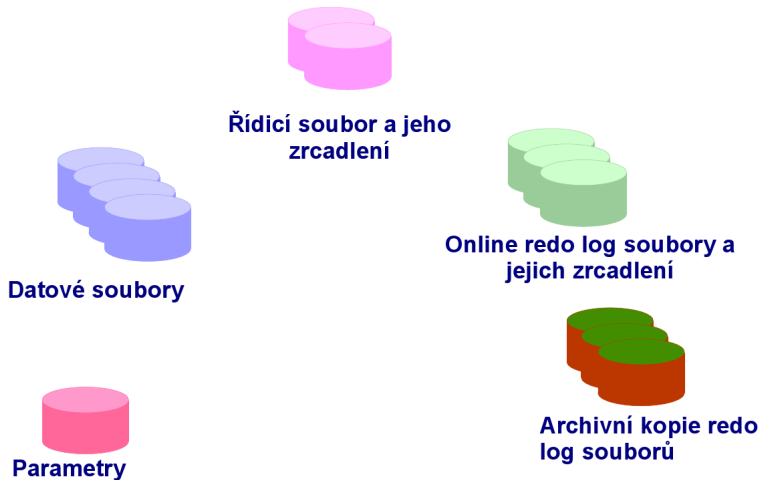
Různé úrovně pohledu na data

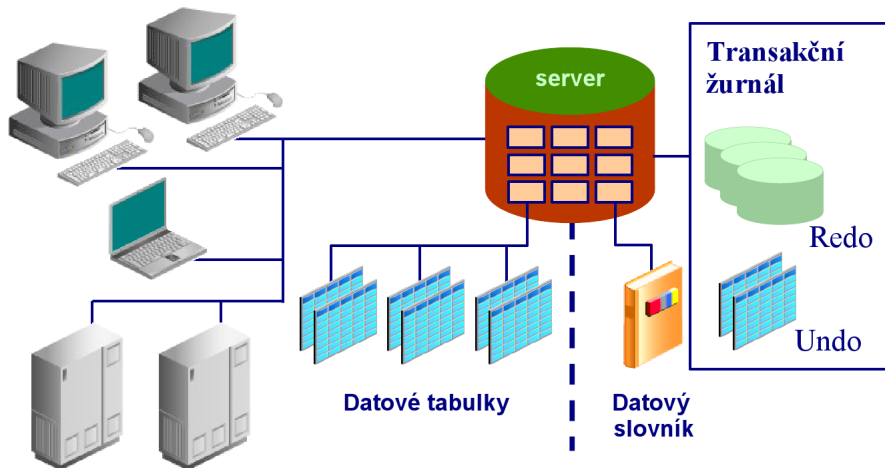
Struktura databáze

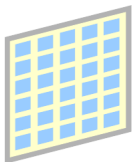
Transakční zpracování

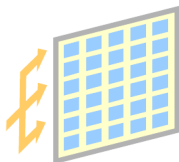
Klient - (aplikační server) - Server

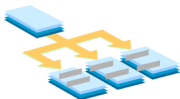
Fyzická organizace relační tabulky

**HEAP
tabulka**

**HEAP
tabulka s indexy**

**Tabulka s indexovou
organizací**

**tabulka ve shluku
(cluster)**

Adresa řádku

```
select rowid, t.* from Titul t
```

ROWID	TITUL_ID	NAZEV	ROK_VYROBY
-----	-----	-----	-----
AAAsaTAAHAAA656AAA	1	Název_titulu _1	01.01.2005
AAAsaTAAHAAA656AAB	2	Název_titulu _2	01.01.2005
AAAsaTAAHAAA656AAC	3	Název_titulu _3	01.01.2005
...			

Asociativní výběr – „prohrabání hromady“

```
select * from Titul t where NAZEV='Název_titulu _2'
```

Adresní výběr (nadrelační rys):

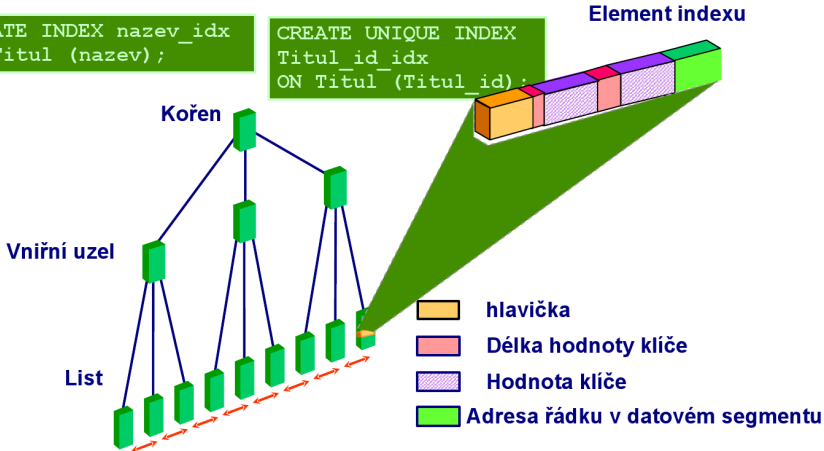
```
select * from Titul t where ROWID ='AAAsaTAAHAAA656AAB'
```

Index typu B*-Tree

```
CREATE INDEX nazev_idx on Titul (nazev);  
CREATE UNIQUE INDEX titul_id_idx on Titul (titul_id);
```

```
CREATE INDEX nazev_idx  
ON Titul (nazev);
```

```
CREATE UNIQUE INDEX  
Titul_id_idx  
ON Titul (Titul_id);
```


Index typu B-Tree - charakteristika

B - strom (řádu m) je m -ární strom, splňující následující omezení

- Kořen má nejméně 2 potomky, pokud není listem
- každý uzel kromě kořene a listu má nejméně $\lceil m/2 \rceil$ a nejvýše m potomků
- každý uzel má nejméně $\lceil m/2 \rceil - 1$ a nejvíce $m - 1$ datových záznamů (většinou jen klíčů)
- všechny cesty ve stromě jsou stejně dlouhé
- data v nelistovém uzlu jsou organizována $p_0(k_1, p_1), (k_2, p_2), \dots, (k_n, p_n), u$
 - ▶ kde p_0, p_1, \dots, p_n jsou ukazatele na potomky
 - ▶ k_0, k_1, \dots, k_n jsou klíče
 - ▶ u je nevyužitý prostor
 - ▶ záznamy (k_i, p_i) jsou uspořádány vzestupně podle klíčů
 - ▶ $\lceil m/2 \rceil - 1 \leq n \leq m - 1$
- odpovídá-li ukazateli p_i , kde $i \in \langle 1, n \rangle$ podstrom $U(p_i)$ platí:
 - ▶ (i) pro každé $k \in U(p_{i-1})$ je $k \leq k_i$
 - ▶ (ii) pro každé $k \in U(p_i)$ je $k > k_i$
- listy obsahují úplnou množinu klíčů a mohou se lišit strukturou.

Bitmapové indexy

```
CREATE BITMAP INDEX rok_id_bix  
ON Titul (rok_vyroby);
```

	Rok_vyroby				
	2001	2002	2003	2004	...
Titul_id					
'titul1'	1	0	0	0	
'titul2'	0	1	0	0	
'titul3'	0	0	1	0	
'titul4'	0	0	0	1	
'titul5'	0	1	0	0	
'titul6'	0	0	1	0	
.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	

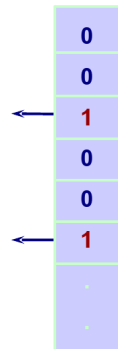
Použití bitmapového indexu při vyhodnocení dotazu

```
SELECT *  
FROM Titul  
WHERE Rok_vyroby = 2003;
```

Konverze na množinu adres řádků

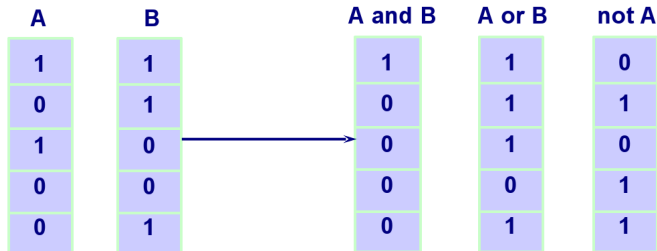

Rok_vyroby = 2003

Použití bitmapového indexu při vyhodnocení dotazu

- Výběrová podmínka s operátorem IN
- Výberová podmínka s operátorem AND/OR

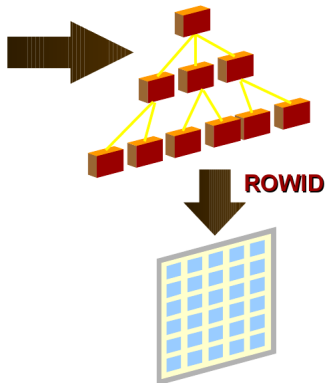

Porovnání indexů B-strom a Bitmap

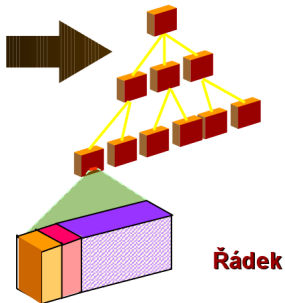
B-strom	Bitová mapa
Sloupce s vysokou kardinalitou	Sloupce s nízkou kardinalitou
DML operace relativně drahé	DML operace velmi drahé
Vhodné pro OLTP	Vhodné pro ad hoc dotazy v datových skladech DSS

Indexově organizovaná tabulka

Heap tabulka s indexem

Indexově organizovaná tabulka

Shluk (Cluster)

TITUL_ID	KOPIE_ID	DATUM
148590	00001	YYYY
148969	00001	YYYY
148969	00002	YYYY
148590	00002	YYYY
155791	00001	YYYY
148590	00003	YYYY

TITUL_ID	NAZEV	ROK_VYROBY
148590	xxx1	1997
148969	XXX2	2001
155791	XXX3	2005

**Samostatné tabulky s vazbou
přes cizí klíč**

Cluster Key: TITUL_ID

148590	xxx1	1997
	00001	YYYY
	00002	YYYY
	00003	YYYY
148969	xxx2	2001
	00001	YYYY
	00002	YYYY
155791	xxx3	2005
	00001	YYYY

Tabulky ve shluku

Další techniky zrychlení přístupu k datům

Připomenutí pojmů:

- OLTP versus DSS systémy
- optimalizace dotazu, prováděcí plán, cena dotazu
- fáze zpracování dotazu (příkazu)

Používané techniky:

- zavedení redundance, materializované pohledy
- využití vyrovnávacích pamětí pro data, ale také pro parsované SQL příkazy a kurzory

Optimalizace aplikace a databáze:

- návrh struktury (normalizace vs. denormalizace)
- speciální struktury pro uložení dat
- optimalizace dotazů (zjištění dotazů, které je třeba optimalizovat)
- systémové zdroje (paměť - velikost a struktura)
- konfigurace serveru (disky, parametry databáze, zálohování)